

'Herbicidek alkalmazása gabonanövényekben'

Автор(и): гл. ас. д-р Зорница Петрова, Добруджански земеделски институт – Генерал Тошево, ССА

Дата: 26.02.2023 Брой: 2/2023

A hatékony és szelektív gyomirtók alkalmazása az agrotechnika elengedhetetlen része a téli gabonafélék (búza, árpa, zab, rozs, tritikále) termesztésében. A változó meteorológiai viszonyok differenciált stratégia alkalmazását teszik szükségessé a kémiai gyomszabályozás terén. A meteorológiai viszonyok minden évben egyediek. Ez megköveteli, hogy ismerjük a mezőgazdasági növények igényeit és viselkedését, különösen a gyomirtókkal szembeni reakciójukat. A gyomirtók és gyomirtó keverékek fő jellemzői a fitotoxicitás, a szelektivitás és a maradandóság.

A gyomirtók őszi alkalmazása a magasabb hatásfok előfeltétele. Ebben az időszakban a gyomok fejlődésük korai szakaszában vannak. Másrészt ez a kezelés alacsony hőmérsékleten fitotoxicitás tüneteit válthatja ki a gabonaféléken. A gyakorlatban gyakran megfigyelhető a kevésbé jelentős fajok erős szaporodása. Ennek a

jelenségnek az oka leggyakrabban az alacsony egyedszámuk hosszú távú alábecsülése, a vegyszeres termékek rendszeresen helytelen megválasztása, vagy ugyanazon, elégtelenül hatékony gyomirtók hosszú idejű használata. Számos téli gabonafajtánál megállapították bizonyos gyomirtók fitotoxicitási tüneteit. Ez a tulajdonság fontos a pontos választás meghozatalához. Bizonyított, hogy normális, meleg és párás ősszel, korai vetés mellett a gyomok több mint 80%-a egy időben kel ki a búzával és az árpával. Őszi kezeléssel a növény időben megszabadul a gyomok versenyétől, és a hatékonyság ellenük magasabb.

Az országunkban bejegyzett gyomirtók már ősszel is alkalmazhatók, normálisan kialakult gabonaállományokban. Ezeknek a szárhasadás növekedési stádium kezdetén jó állapotban kell lenniük, negatív nappali és éjszakai hőmérsékletek hiányában. Legsürgősebben őszi kezelést igénylőnek azokat a *búzaállományokat* tekintjük, amelyeket gyomnövények, különösen perje-, sulyom-, csenkeszfajok stb. fertőznek meg. A búza őszi kezelését csak olyan területeken kell végezni, amelyek mentesek gyökértörzsos gyomoktól, mint a mezei aszat és a sziki útifű. Az e fajokkal fertőzött területeket a vegetációs időszakon kívül *glifozát*-tartalmú gyomirtókkal (Roundup) kell kezelni.

A vetés után, a búza és árpa kelése előtt pendimetalin alapú gyomirtók javasoltak – Stomp Aqua, Sharpen 330 EC – 250-300 ml/da, Pendinova, Pendigan 330 EC – 400-600 ml/da; diflufenican + chlorotoluron alapú – Constel – 450 ml/da; diflufenican + flufenacet alapú – Battle Delta – 60 ml/da és mások. Ezek a termékek korai kelés utáni időszakban is alkalmazhatók, és vegyes hatásspektrumot mutatnak.

Hatásosak olyan gyomokra, mint a fekete árpa, a vadzab, az egynyári rétipázsit, a veronika, a tüskés papsapbagomba, a pipacs, a vadretek, a szellőrózsa, a kamilla, a galaj, a mezei mázoló, a mustár, az ibolya, a mezei árvácska, a vad lednek, a füstike, a piros árvacsalán, a tarackbúza és mások. A vadzab mérsékelten érzékeny.

Az egynyári perjefajok ellen a Constel gyomirtó javasolt, de csak búzában. A kelés előtt, valamint a búza és árpa 3. levél stádiuma után lehetőség van a klórszulfuron tartalmú Eagle 75 WG (Glean 75 WG) termék használatára 2-2,5 g/da, illetve 1-1,5 g/da adagon. A klórszulfuron alapú gyomirtóra érzékeny gyomok a mezei mázoló fajok, a koriander, a fekete mustár, a pásztortáska, a mezei árvácska, a kamilla, a pipacs, a közönséges tarackbúza, a vad mustár, a szellőrózsa, a közönséges füstike, a libatopfélék, a vadretek, a búzavirág, a tavaszi hérics, a közönséges füstike, az önkéntes napraforgó, a vad lednek, a borostyánlevelű veronika, a háromszarvú galaj, a mezei ibolya, a tüskés papsapbagomba, a fekete árpa fajok, az egynyári perje fajok és mások. Meleg őszi napokon, a búza 3. levél stádiuma után a fő gyomnövények ellenőrzésére a következők használhatók: Axial 050 EC (pinoxaden) – 60-90 ml/da, Traxos 50 EC (clodinafop + pinoxaden) – 120 ml/da, Puma Super 7.5 EW (fenoxaprop-p-ethyl) – 100-120 ml/da és Scorpio Super 7.5 EW – 100 ml/da. A gyomirtók hatásosak a vadzab, a tüskés papsapbagomba, a fekete árpa, az egynyári rétipázsit és mások fajaira. Csak az Axial 050 és a Traxos irtja az egynyári perje fajokat.

Széles levelű fajok ellen búzában és árpában, a növények szárhasadásának kezdete után a következők javasoltak: Derby Super (florasulam + aminopyralid) – 2,5-3,3 g/da, Cameo Max (tribenuron + thifensulfuron) – 4 g/da, Arat (tritosulfuron + dicamba) – 10 g/da, Biathlon 4 D (florasulam + tritosulfuron) – 4-5,5 g/da, Ally Max (metsulfuron + tribenuron) – 3,5 g/da, Sekator OD (amidosulfuron + iodosulfuron) – 10-15 ml/da, Buctril Universal (2,4-D + bromoxynil) – 100 ml/da, Mustang 306.25 SC (2,4-D + florasulam) – 60-80 ml/da, Ergon WG (metsulfuron + thifensulfuron) – 5-9 g/da, Akurat Extra WG (metsulfuron) – 5 g/da, Belure T (tribenuron) – 2 g/da, Beflex (biflufutamid) – 50-63 ml/da, Omnera OD (fluroxypyr + metsulfuron + thifensulfuron) – 75-100 ml/da, Tripali WG (tribenuron + metsulfuron + florasulam) – 5 g/da és mások.

A termékek irtják: a közönséges galaj, a konkoly, a mezei mázoló, a pipacs, a koriander, a piros árvacsalán, a vad mustár, a pásztortáska, a vad borsó, a szarkaláb fajok, a tavaszi hérics, a mezei mázoló, a szárölelő árvacsalán, a mezei árvácska, a kamilla fajok, a vadretek, a közönséges tarackbúza, a szellőrózsa, a közönséges füstike, a libatopfélék és másokat. Mérsékelten érzékeny gyomok a borostyánlevelű veronika, a búzavirág és a mezei aszat.

Vegyes gyomfertőzés esetén a búza szárhasadásának kezdetén a következőket alkalmazzák: Palas 75 WG (pyroxsulam) – 20-25 g/da, Corello Duo (pyroxsulam + florasulam) – 26,5 g/da, Hussar Max OD (iodosulfuron + mesosulfuron) – 100 ml/da, Pacifica Expert (amidosulfuron + iodosulfuron + mesosulfuron) – 30-50 g/da, Zerrate (pyroxsulam + clodinafop) – 25 g/da, Atlantis Flex 20.25 WG (propoxycarbazone + mesosulfuron) – 20-33 g/da, Axial One EC (florasulam + pinoxaden) – 100 ml/da és mások. A felsorolt gyomirtók a szárhosszabbodás növekedési stádiumban (első-második csomó) is alkalmazhatók, feltéve, hogy az érzékeny gyomok nem nőttek túl. A széles levelű gyomok a 3–5. levél stádiumban a legérzékenyebbek, a gyomnövények pedig a szárhasadás kezdetéig. A Palas 75 WG, a Corello Duo és a Zerrate nagy hatékonyságot mutatnak a téli-tavaszi gyomok, a puha sulyom és a réti csenkesz ellen. Kiváló hatásúak a tüskés papsapkagomba, a vadzab, a fekete árpa, az egynyári perje, a pásztortáska, a háromszarvú galaj, a koriander, a pipacs, a szellőrózsa, a mezei mázoló, a vad mustár, az árvacsalán fajok, a kamilla fajok, a vadretek, a libatopfélék és mások ellen.

A széles levelű gyomok ellen zabban MCPA alapú gyomirtók használhatók, amelyek a 2,4-D-hez képest toleránsabbak a növényre. Egyéb bejegyzett termékek: Biathlon 4 D, Buctril Universal, Lontrel, Omnera, Refine Extra, Starane Gold, Tripali, Flurostar és mások. Az országunkban bejegyzett gyomirtók közül a vadzab ellen termesztett zabban egyik termék sem használható. Ennek a gyomnak az ellenőrzését agrotechnikai intézkedésekkel vagy az előző növényben gyomirtók alkalmazásával kell végezni.

Rozsban és tritikálében minden, a búzára és árpára felsorolt gyomnövények és széles levelű gyomok elleni gyomirtó alkalmazható.

A kémiai gyomszabályozás a növényvédelem azon része, amelyet folyamatosan tanulmányozni kell. A cél új, nagy hatékonyságú és szelektivitású termékek bevezetése.